

få pressen til at interessere sig for substansen i, hvad der foregik. Det synes jeg var vældig godt.

Men først og fremmest vil jeg da takke embedsmændene, for det var jo dem, der ved deres stædige arbejde vedholdende og professionelt blev ved med ved forhandlingsbordet at prøve at sige, om man ikke kunne det og det, så vi faktisk nåede resultater på alle de danske mærkesager.

Jeg tror, det har haft en positiv betydning, at vi har arbejdet på at nå de resultater i mange år lige siden Nairobikonferencen, og at vi er blevet gode til at koordinere de danske bestræbelser i alle de forskellige internationale fora. Dette arbejde bør fortsættes i det internationale ligestillingsudvalg.

Allervigtigst var det, at det blev fastslået, at kvinders rettigheder er menneskerettigheder, og at intet samfund kan undskylde sig med en særlig tradition eller historisk betinget kultur som baggrund for vold mod kvinder.

Slutdokumentet indeholdt en række forpligtelser for det internationale samfund som helhed. De var konkrete, og dem er det vigtigt at vi får fulgt op på det internationale plan og selvfølgelig også på det nationale.

Nu har jeg, fordi vi jo har indrettet det sådan, at vi har to taler, jo allerede været inde på, hvordan jeg ville kommentere det, som regeringen vil på det nationale og det internationale område, så det vil jeg ikke komme nærmere ind på, men reflektere lidt over den proces, vi nu har haft i FN-systemet faktisk i et kvart århundrede.

Jeg synes, vi er kommet langt siden den gensidige mistænksomhed, som jo sådan set dengang delte verden op i tre grupper. Det var en skyttegravsrig, hvor man havde hver sin lejr. De, der talte om ligestilling, var os, ulandene talte om udvikling, og Sovjetlejren talte om fred, og specielt når vi nåede til det sidste emne, blev det temmelig ufredeligt, for alle var godt nok enige om, at vi gik ind for fred, men hvem der var skyld i, at vi ikke havde fred, det var der ikke ret meget enighed om.

Når man har været med i de tider og har været vidne til, hvordan konfliktstof fra FN-generalforsamlinger har præget debatterne – »zionisme er lig med racisme« kunne jo næsten vælte hele konferencen i Nairobi, og den slags sætninger, som man bare tog ind fra højre, og så håbede man, at man kunne blokere hele debatten – så synes jeg jo altså på sin vis, at der er noget befriende i, at vi denne gang havde de svære ligestillingspolitiske spørgsmål på dags-

ordenen. Det var dem, vi sloges om. Det synes jeg var godt, men slagsmålet afslørede jo desværre unægtelig, at der altså også er noget at slås om. Det afslørede, at der er fundamentalistiske kræfter, der fra mange forskellige sider i verden prøver at spille et mørkespil.

Jeg synes, der blev kastet meget grus i maskineriet, men jeg syntes også, at det lykkedes for os andre at holde fast i, at vi altså ville opnå noget. Og man må jo notere sig, at når duellen bliver på ord, bliver der jo kastet projektørlys på de forskellige regeringers holdninger, og jeg syntes, det var glædeligt at konstatere, at mange udviklingslande var at finde på vores side, at fronterne i det hele taget gik på kryds og tværs i hele verden, og at det med hensyn til de regeringer, der var med i mørkespillet, jo sådan set blev afsløret, hvem der hørte til hvor.

Problemerne på verdensplan er ikke blevet mindre de sidste 25 år, men synet på dem er blevet mere nuanceret. Vi har forståelse for, at det ikke bare er et spørgsmål om vores ligestilling; det handler også om udvikling. Og det er blevet afsløret, at det dér med at indføre ligestilling pr. dekret, som de var så dygtige til øst for den gamle Mur, måske ikke gav særlig meget ligestilling, når det kom til stykket, og at hele den snak om, at Kvinder for Fred bare skulle være et spørgsmål om, at vi skulle slås om, hvem der var bedst, måske heller ikke var særlig befordrende for ligestillingen.

Så det, vi har brug for nu, er at få fundet en måde at få den proces til at fortsætte på. Og det skal selvfølgelig være på de nye generationers præmisser, som jeg også sagde i min tale sidste gang.

Jeg synes også, det er godt, at vi nu får en debat om et nyt ligestillingsorgan, hvor vi kan finde nogle andre måder at gøre disse ting på.

Og på det internationale plan tror jeg at vi i det kommende år måske skal lægge endnu mere vægt på det regionale aspekt. Vi så jo forud for Beijingkonferencen, at de regionale konferencer jo mange gange indeholdt langt mere substansielt stof og virkelig gav anledning til, at man kom nogle skridt videre, og derfor tror jeg, at regionale konferencer vil være en god ting i den videre FN-proces.

Jeg skal så slutte af med at henvide til, hvad jeg kom med af udtalelser om det nationale ligestillingsarbejde, og så i øvrigt sige, at jeg på sin vis synes, det er lidt ærgerligt, at vi ikke slog de to debatter sammen, for så havde vi måske fået en større debat med statsministeren om det